

438825

MODERNAUS MENO CENTRO PASTATO VILNIUJE PROJEKTO
ARCHITEKTŪRINIŲ PASIŪLYMŲ KONKURSO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ARCHITEKTAI:
AUDRIUS BUČAS, MARINA BUČIENĖ,
DARIUS ČAPLINSKAS, ARŪNAS GARDAUSKAS

VILNIUS 2011

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

_ Modernaus Meno Centro (MMC) vieta yra dešiniajame Neries krante tarp Nacionalinės Dailės galerijos (NDG) ir Forum Palace pastatų, unikaliame žaliame šlaite, prie judrios Upės gatvės.

Ši Neries slėnio atkarpa jau turi susiformavusius užstatymo principus. Visi žaliame šlaite esantys pastatai tarsi eksponuojami, kiekvienas turi savo erdvę, neša didesnę ar mažesnę emocinį krūvį, tačiau visi išlaiko artimą mastelį.

MMC pastatą, laikydamiesi pradinės idėjos – Objekto moto-„Kūrybinio proceso (kūrybinės energijos pavertimo meno kūrinio) fiksacija“-, projektuojame kaip savotišką meno kūrinį, kuris išsiskirdamas architektūrine kalba, plastika, būdamas ženkliškas, tuo pat metu – atitinka aplinkinių statinių mastelį, pabrėžia šlaito unikalumą. Šiame konkurso etape, stengdamiesi dar labiau sustiprinti mūsų deklaruojamą idėją, kiek modifikuojame formą.

Tikslu išsaugoti šlaitą, siūlome MMC pastatą statyti šiaurinėje sklypo dalyje, kuo arčiau Konstitucijos pr., tarsi padedant objektą ant viršutinės terasos, virš šlaito formuojant tik konsolinį tūrį.

_ Formuojame du lygiaverčius patekimus į MMC. Vienas – nuo Baltojo tilto, esamu pėsčiųjų taku per sakurų parką, jį pratęsiant šlaito viršumi iki MMC. Kitas - naujai suformuotu taku iš „Perspektyvinės“ gatvės, nuo Žvėryno, Forum Palace pusės. Šiais takais lankytojai patenka į abipus pastato projektuojamas lauko viešąsias erdves, apjungtas erdviu, perregimu vestibuliu. Ūkinis privažiavimas numatomas iš „Perspektyvinės“ gatvės, kūrinių priėmimo rampa – šiaurinėje sklypo dalyje, į Konstitucijos pr. pusę.

Patekimui prie pagrindinių įėjimų formuojami sustiprintos trinkelio dangos privažiavimai (kurie gali būti naudojami kaip privažiavimai gaisrinės, greitosios pagalbos automobiliams, ūkio reikmėms ir t.t.).

_ Žalias šlaitas šioje urbanistinėje situacijoje yra susiformavęs, unikalus gamtinis darinys. Siūlytume jo unikalumą maksimaliai išsaugoti, neišvagojant šlaito nei pernelyg išplėtotu pėsčiųjų takų tinklu, nei mažosiomis architektūros formomis. Visas lankytojų poilsio, pramogų, susibūrimo zonas, vaikų žaidimo vietas siūlytume įrengti viršutinėje terasoje, abipus pastato esančiose viešosiose erdvėse. Kadangi vestibulis yra viešųjų erdvių tąsa, interjero elementai/mažosios architektūros formos sėkmingai galėtų būti naudojami tiek išorėje, tiek viduje.

Įvertindami tai, kad didelė dalis MMC lankytojų bus šeimos su vaikais, siūlytume vaikų žaidimo aikštelę spręsti kaip eilę meninių instaliacijų, turinčių ne tik estetinę, bet ir pažintinę, edukacinę paskirtį.

Vasaros kavinei numatoma vieta Rytinėje viešojoje erdvėje (įsimenantis vaizdas į Vilniaus senamiestį).

_ Pastato ašis/stuburas yra išraiškingos formos centrinė erdvė - vestibulis. Tai laukimo, susitikimų, pokalbių vieta, iš kurios tiesiogiai patenkama į pirmame aukšte esančius informacinį centrą, menininkų dirbtuves, knygyną/suvenyrų parduotuvę, konferencijų salę, o dviem akcentuotais įstrižais praėjimais, kurių galuose esantys langai orientuoti atraktyviausių vaizdų kryptimis (Senamiestį ir žalią Žvėryno rajoną) - į kavinę, ofiso patalpas ir VIP salę. Panaudojant stiklines pertvaras, sudaroma galimybė šiuos vaizdus matyti ir iš vestibulio zonos, sukuriame daugiaplaniškumo, skaidrumo, atvirumo išpūdį, vizualiai praplečiame erdvę.

Vestibulyje yra recepcija/bilietu kasa ir laiptai/liftas patekti į antrame aukšte esančias ekspozicijų erdves. Patekimą į ekspozicijų sales (mokamą muziejau zoną) kontroliuoja apsaugos darbuotojas.

Pirmame aukšte taip pat dėstomos, uždara bloką sudarančios, meno kūrinių saugyklos ir saugyklų dirbtuvės. Toks patalpų dislokavimas supaprastina kūrinių saugojimo sąlygas bei sudaro galimybę (jei būtų toks pageidavimas) turėti natūralią šviesą restauravimo dirbtuvėse ir personalo patalpose.

Tarp viešosios erdvės ir meno saugyklų bloko įrengiama pastato monitoringo patalpa.

Ekspozicijų salės projektuojamos antrame aukšte. Pastovios ekspozicijos dalyje prie panoraminių langų (vėl tie patys atraktyvūs vaizdai) numatomos vietos lankytojų poilsiui.

Rūsyje projektuojamas inventoriaus sandėlis ir techninės patalpos.

_ Statinio konstrukcinės schemos parinkimo motyvas - maksimaliai panaudoti šiuolaikinius inžinerinius sprendinius. Statinio inžinerinis ypatumas – konsolės (nuo 3 iki 9 metrų) visu pastato perimetru.

Pirmame aukšte plieninių santvarų principu formuojama išilginių ir skersinių atramų-konsolių sistema. Ji laiko tarpaukštinę perdangą ir viršutinę pastato dalį.

Perdangoms naudojamos surenkamos gelžbetonio plokštės, konsolinėje dalyje – kompozitinio plieno - monolitinio gelžbetonio perdanga. Siekiant išlaikyti optimalų perdangų storį, palengvinti konstrukciją, galima panaudoti tuštumas monolito plokštėje formuojančią standartinę plastiko įdėklų sistemą.

Viršutinės statinio dalies sienos save laikančios, plieno karkasinės.

Statinio standumą užtikrins skersinė pastato „banga“, suprojektuota geodezinio kupolo principu (apie 7,5m spindulio), standžiai sujungta su kitomis keturiomis stogo „bangomis“, kuriose „pasislėps“ erdvinės V formos plieno santvaros.

Stogo plokštės – sendvičiai su putu poliuretano izoliacija (galėtų būti Kingspan sistema).

Šilumos izoliacija įrengiama naudojant termo-profilus (galėtų būti Rannila termo-profiliai).

Naudotume žalių stogų benuolydinę hidroizoliacinę sistemą, leidžiančią sumažinti denginio aukštį, bei tarnaujančią geru pagrindu apdailinio sluoksnio atrėmimui.

Stogo ir sienų sprendiniai leis viso statinio išorės apdailai panaudoti tą pačią medžiagą (galėtų būti cinko-titano, aliuminio skardos arba stiklo audinio apdailiniai elementai).

_ Pastate siūlome naudoti taip vadinamą protingo namo sistemą. Tai leistų vėdinimą, šildymą, šaldymą, apšvietimą, langus dengiančių žaliuzi pakėlimo-nuleidimo reguliavimą ir t.t. apjungti į visumą, sukurti vieningo valdymo galimybę.

_ Progresyvumo kriterijų taikytume pasirenkant visas inžinerines sistemas.

Pavyzdžiui labiau panagrinėjome, meno kūrinių eksponavimui labai svarbų apšvietimo faktorių:

Renkantis universalų sprendimą ir siekiant švelniai apšviesti erdves numatoma naudoti dirbtinės sklaidytos šviesos šaltinius.

Šiuolaikiniai šviesos šaltiniai leidžia pasiekti apšvietimą kokybiniais parametrais labai artimą natūraliai šviesai. Todėl bendrajam apšvietimui turėtų būti numatytas dirbtinės šviesos sprendimas panaudojant modernias ir labai efektyvias medžiagas šviesos skaidymui (difuzijai) bei parenkant aukštais šviesos parametrais (spalvų atkartojimo indeksu), efektyvumu ir ilgu tarnavimo laiku pasižyminčius šviesos šaltinius. (Pažymėtina, kad dabartiniu metu labai sparčiai gerėja LED (diodinių) apšvietimo sistemų parametrai.)

Taip pat numatomas šviesos intensyvumo reguliavimas, atsižvelgiant į tuo metu eksponuojamus objektų tipus, į tai ar yra lankytojų salėse. Gali būti keičiama ir šviesos spalva (šiltesnė ar šaltesnė) atitinkami pritaikant atmosferą prie eksponuojamų kurinių .

Difuzinis bendrasis apšvietimas gerai tinka, kai eksponatus galima apšviesti gan stipria (200lux) šviesa. Tačiau kai yra "jautrus" eksponatai, kuriuos leidžiama apšviesti tik 50lux šviesa, tuomet difuzinis apšvietimas gali atrodyti blankokai. Tokiu atveju reiktų sumažinti bendrąjį apšvietimą, o eksponatus išryškinti taškiniais šaltiniais. Taip eksponatai atrodys gan intensyviai apšviesti net ir su 50lux šviesa.

Taškinį apšvietimą geriausia realizuoti prožektoriais montuojamais ant bėgelių. Tokiu atveju pasiekiamas apšvietimo lankstumas ir universalumas kas aktualu keičiant meno kūrinių ekspozicijas. Taškiniam kūrinių apšvietimui muziejuose yra tinkami arba halogeniniai, arba LED šviesos šaltiniai. Šiuo metu LED šviestuvai, nežiūrint aukštos jų kainos, yra pranašesni praktiškai visais parametrais: beveik 5 kartus mažesnis energijos suvartojimas, labai geras šviesos spalvų atkartojimo indeksas tiek esant šiltai, tiek šaltai spalvai, nespinduliuojamas UV, labai mažai skleidžiama infra-raudonųjų spindulių, labai ilgas šaltinio tarnavimo laikas, galimybė reguliuoti šviesos intensyvumą nesikeičiant šviesos spektrui. Dėl šių priežasčių jau dabar LED akcentinių prožektorių pasirinkimas būtų tinkamas sprendimas.

PASTATO BENDRIEJI RODIKLIAI

Užstatymo plotas -	2127,28.m2
Užstatymo tankis -	14,03%
Užstatymo intensyvumas -	0.36

Pastato statybinis tūris -	27041,39 m3
Bendras plotas -	5579.58 m2
Pagrindinis (naudingas) plotas -	4681,55 m2

Plotai pagal patalpų grupės:

Įėjimo patalpų grupė (vestibiulis/ koridoriai, rūbinė, lankytojų WC, parduotuvė/knygynas, informacinis centras /skaitykla, VIP kambarys, pastato monitoringo ir apsaugos patalpa) – 739,66 m2

Kavinės patalpos – 187,02 m2

Kūrybinių patalpų zona – 122,74 m2

Universalios paskirties salė – 269.98 m2

Ekspozicijų patalpų grupė (pastovios ekspozicijos salė, keičiamų ekspozicijų salė)- 2998,53 m2

Saugyklų patalpų grupė (pastovios kolekcijos saugykla, naujų parodų saugykla, eksponatų išsiuntimo/priėmimo/dokumentavimo-fotofiksacijos patalpa, koridoriai, įrangos sandėlis, saugyklų dirbtuvė, personalo patalpa, techninės patalpos, restauravimo patalpa) – 1002,48 m2

Administracinės patalpos (ofisas, finansų darbuotojo ofisas, dušas, WC, pasitarimų kambarys)- 119.81 m2

Konstruktyvinės dalies pagrindimas ir medžiagiškumas:

Pamatai – gręžtiniai

Laikanti konstrukcija – plieninių rėmų sistema

Perdangos – gelžbetoninės

Stogo danga – ruloninė

Sienų ir stogo išorės apdaila - cinko-titano, aliuminio skardos arba stiklo audinio apdailiniai elementai .